

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

V.7000.20.2015.JK

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 4.08.2015 r. zał. ....
nr. 5478 ..... podpis. M

sekretariat wicemarszałek Senatu RP
Marii Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 3.08.2015 r.
Nr. MPP/ 505 ..... Nk/ 22.006
Podpis..... LP

Warszawa, 2. 08. 2015 r.

**Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Kancelaria Senatu
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa**

odpowiedzi@senat.gov.pl

szanowna Pani Marszałek

W odpowiedzi na pismo Pani Marszałek z dnia 14 sierpnia 2015 r. (znak BPS/043-80-3463-RPO/15) w sprawie dotyczącej oświadczenia złożonego przez senatorów Pana Grzegorza Wojciechowskiego, Pana Bogdana Pęka, Pana Przemysława Błaszczyka, Pana Jana Marię Jackowskiego, Pana Roberta Mamąta i Pana Kazimierza Jaworskiego na 80. posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2015 r. w sprawie dotyczącej Pana Andrzeja M , uprzejmie proszę Panią Marszałek o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że problemy Pana Andrzeja M są Rzecznikowi znane, bowiem Skarżący zwracał się już do Rzecznika w tej sprawie. Niestety, stan faktyczny i prawny, nie pozwolił Rzecznikowi na podjęcie działań, bowiem sprawa Pana Andrzeja M dotyczyła szkody pożarowej, do

powstania której doszło w roku 1996. Następnie, w związku z zaistnieniem sporu między stronami umowy ubezpieczenia, Skarżący wystąpił z powództwem cywilnym przeciwko zakładowi ubezpieczeń. W dniu 24 grudnia 1999 r. Sąd Okręgowy w Łodzi (sygn. akt .....) po rozpoznaniu sprawy, zasądził od Towarzystwa Ubezpieczeniowo-Reasekuracyjnego POLISA S.A. na rzecz Skarżącego kwotę 25 856 zł, w pozostałym zaś zakresie powództwo oddalił. W dniu 16 lutego 2000 r. doszło zaś do ogłoszenia upadłości wspomnianego zakładu ubezpieczeń. Niestety, z nadesłanych przez Zainteresowanego informacji, nie wynika, czy w toku prowadzonego postępowania upadłościowego wobec TUR POLISA S.A. doszło do skutecznego zgłoszenia przysługujących Skarżącemu wierzytelności. Następnie, Skarżący wniósł powództwo przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, które wyrokiem z dnia 23 lutego 2009 r. (sygn. akt .....) zostało przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie - oddalone.

W tym stanie faktycznym, Skarżący, pismem z dnia 25 lipca 2014 r. (sprawa zarejestrowana pod numerem V.7000.28.2014), zwrócił się do Rzecznika o udzielenie mu pomocy. Jednakże, jak już zostało wyjaśnione, analiza przedstawionego problemu nie pozwoliła na podjęcie przez Rzecznika działań. Zakres kompetencji Rzecznika, określony w ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), nie uprawnia Rzecznika do podejmowania działań wobec prawomocnych orzeczeń. Prawomocny wyrok, stosownie do art. 365 § 1 z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.,) wiąże bowiem nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne

organy państwowe i organy administracji publicznej, w tym również Rzecznika Praw Obywatelskich.

Nadto, należy też zauważyć, iż orzeczenie sądowe może być badane przez Rzecznika wyłącznie pod kątem istnienia podstaw kasacyjnych, a dodatkowo wystąpienia Rzecznika nie mogą naruszać niezawisłości sędziowskiej (art. 14 pkt 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich).

Oznacza to, że Rzecznik może kwestionować orzeczenia sądów wyłącznie na zasadach, w trybie i w terminach wynikających z ustawy. Niedopuszczalne jest zaś podejmowanie przez Rzecznika działań poza środkami prawnymi wynikającymi z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. W sprawach Andrzeja M zakończonych prawomocnymi orzeczeniami sądowymi skargi kasacyjne już chociażby ze względu na upływ czasu, nie są dopuszczalne.

Odnosząc się natomiast do kwestii obowiązujących wówczas przepisów, należy wyjaśnić, iż w świetle ówczesnie obowiązującej ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej, która regulowała zasady zaspakajania roszczeń przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (dalej: Fundusz), rzeczywiście, odszkodowania za szkody objęte ubezpieczeniem budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych nie podlegały ochronie Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, w sytuacji ogłoszenia upadłości przez zakład ubezpieczeń. Należy jednak podkreślić, iż przepisy niniejszej ustawy zostały uchylone z dniem 1 stycznia 2004 r., w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r.,

poz. 392 ze zm.), która obecnie reguluje zadania i zasady działania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Zgodnie zaś z przepisami obecnej ustawy, do zakresu zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej: Fundusz) należy m. in. zaspokajanie roszczeń osób uprawnionych z umów ubezpieczeń budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych. Z tym, że co należy podkreślić, w odniesieniu do tej grupy ubezpieczeń, odpowiedzialność Funduszu dotyczy tylko sytuacji związanej z upadłością zakładu ubezpieczeń albo oddaleniem wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń lub umorzeniem postępowania upadłościowego, jeżeli majątek dłużnika oczywiście nie wystarcza nawet na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego albo w przypadku zarządzenia likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń, jeżeli roszczenia osób uprawnionych nie mogą być pokryte z aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Powyższe „ograniczenie”, zdaniem Rzecznika, jest uzasadnione i wynika ze specyfiki tego ubezpieczenia. W przypadku bowiem obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych, które nie jest ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, ale ubezpieczeniem mienia, ochrona ubezpieczeniowa, świadczona przez zakłady ubezpieczeń, obejmuje skutki zdarzeń losowych (np. ognia, huraganu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu itp.), których enumeratywny katalog został zamieszczony w art. 66 wskazanej powyżej ustawy. Jednocześnie należy podkreślić, iż ustawodawca, nie dopuszcza możliwości umownego ograniczania, czy wyłączenia odpowiedzialności zakładów ubezpieczeń. Ograniczenie ochrony ubezpieczeniowej może zatem nastąpić tylko wówczas, gdy szkoda zostanie wyrządzona wskutek winy

umyślnej bądź rażącego niedbalstwa ubezpieczającego oraz związanych z nim osób. Nadto, odpowiedzialność odszkodowawcza podlega też wyłączeniu w przypadku szkód górniczych, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015 r., poz. 196) oraz szkód spowodowanych trzęsieniem ziemi.

Reasumując, obowiązujące obecnie regulacje prawne dotyczące przyjęcia odpowiedzialności przez Fundusz wobec osób posiadających ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych, wydają się we właściwy sposób zabezpieczać ich interesy.

Z poważaniem

